

Sygn. akt XVC955/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w XV Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Tamowicz

Protokolant: sekr. Joanna Seredzińska

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 r.

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko (...) Spółdzielni (...) w K.

o uchylenie uchwały

1. Uchyła uchwałę nr (...) Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni (...) w K. z dnia 24 września 2015 r. w sprawie wykluczenia z członkostwa powoda A. M..
2. Zasądza od pozwanej (...) Spółdzielni (...) w K. na rzecz powoda A. M. kwotę 380 zł. (trzysta osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz kwotę 130,40 zł. (sto trzydzieści złotych 40/100) tytułem zwrotu wydatków w sprawie.

UZASADNIENIE

Powód A. M. wniósł o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej pozwanej (...) Spółdzielni (...) w K. z dnia 24 września 2015 roku w sprawie wykluczenia powoda z członkostwa jako bezzasadnej oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według spisu kosztów.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 24 września 2015 roku Rada Nadzorcza pozwanej podjęła uchwałę w sprawie wykluczenia powoda z członkostwa pod zarzutem działania na szkodę Spółdzielni. Działanie to polegało na zaborze towarów za sklepu Spółdzielni w porozumieniu i współdziałaniu z pracownicą pozwanej R. B. oraz na szkalowaniu dobrego imienia Spółdzielni i członków jej organów.

Powód zarzucił, że zaskarżona uchwała nie zawiera uzasadnienia spełniającego przesłanki rzeczowego uzasadnienia wykluczenia powoda. W postanowieniu par. 15 statutu pozwanej wskazane zostały podstawy wykreślenie (powinno być wykluczenia) członka ze spółdzielni, zgodnie, z którymi wykluczenie może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy lub rażącego niedbalstwa dalsze członkostwo nie daje się pogodzić z postanowieniami statutu lub dobrymi obyczajami.

W ocenie powoda, żadna z powyższych przesłanek nie została spełniona, a wskazane przez organ w uzasadnieniu podstawy mają charakter ogólnikowy i nie zostały poparte żadnymi dowodami, a ponadto organ nie wskazał, które z postanowień statutu lub jakie dobre obyczaje zostały naruszone w wyniku działań powoda. Zarzuty podane w uchwale pod adresem powoda należy uznać za zniesławienie. Zarzut dokonania kradzieży lub pomocnictwa do niej nie został poparty ani prawomocnym wyrokiem ani niezbitymi dowodami. Drugi z zarzutów nie znajduje również uzasadnienia, a w zaskarżonej uchwale nie wskazano konkretnego sposobu działania powoda.

Na koniec powód podał, iż pozostaje w konkubinacie z R. B., z którą została rozwiązana przez Spółdzielnię umowa o pracę bez wypowiedzenia, jednakże obecnie przed Sądem Rejonowym (...) toczy się postępowanie w sprawie odwołania od tej decyzji. Te działania pozwanej związane są z konfliktem pomiędzy R. B., będąca jednocześnie

przewodniczącą (...) działającego w spółdzielni a prezesem spółdzielni J. D. na tle naruszeń i uchybień w stosowaniu przepisów w zakresie wynagrodzeń za nadgodziny i nie przestrzeganie norm czasu pracy w sklepach prowadzonych przez Spółdzielnię (pозew k. 3-5).

Pозew został wniesiony do Sądu Okręgowego w Gdańsku w dniu 30 października 2015 roku (koperta k. 21).

W odpowiedzi na pozew (k. 28-28v) pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż, wbrew twierdzeniu powoda, z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynikają przesłanki wykluczenia powoda z członkostwa w pozwanej. W postanowieniu par. 15 statutu pozwanej podano podstawy wykluczenia z tym, że w ust. 2 wymieniono jedynie przykładowe przesłanki wykluczenia, a więc nie jest to katalog zamknięty. Pozwana jest w posiadaniu dowodów potwierdzających zabór ze sklepu pozwanej towarów przez partnerkę powoda R. B., w tym nagrania z monitoringu, przy czym towary te były następnie przewożone do domu powoda i tam składowane. Zdaniem pozwanej, już to zachowanie powoda stanowiło podstawę wykluczenia powoda z członkostwa. Dodatkowo powód wielokrotnie wypowiadał się o członkach zarządu pozwanej w sposób szkalujący ich i ten organ.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie jest, że powód A. M. jest członkiem pozwanej Spółdzielni od 2013 roku, lecz nie jest jej pracownikiem.

Bezspornym jest i to, że pozwana jest spółdzielnią zrzeszającą osoby fizyczne o pełnej jak i ograniczonej zdolności do czynności prawnych, w tym również osoby będące jej pracownikami, osoby prawne oraz spółdzielnie uczniowskie. Głównym zadaniem Spółdzielni jest prowadzenie działalności handlowej, produkcyjnej, gastronomicznej, usługowej i społeczno-wychowawczej w placówkach handlowych, zakładach gastronomicznych, zakładach produkcyjnych oraz usługowych i innych jednostkach gospodarczych. Przedmiotem działalności pozwanej jest m. in. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach.

Powód pozostaje w konkubinacie z R. B., która przed podjęciem zaskarżonej uchwały była kierowniczką jednego ze sklepów pozwanej w K. – przy ul. (...), a potem sklepu (...) przy ul. (...). Okoliczność ta jest także między stronami bezsporna.

R. B., jako kierownik sklepu, obowiązana była do kontrolowania stanu towarów w sklepie pod względem ich przydatności do spożycia. Towar przeterminowany lub na granicy przydatności do spożycia powinni byli odbierać dostawcy, lecz nie zawsze tak czynili z uwagi na koszty utylizacji. W sklepach przez nią kierowanych była praktyka „zdejmowania” takiego towaru z ewidencji sklepu. Towar ten nie był jednak zwracany dostawcom, lecz zabierany przez R. B.. W roku 2014 S. Z., na prośbę R. B., dwu lub trzykrotnie zawoził towar przeterminowany do T., gdzie mieszkają powód i R. B.. W sumie zawiózł 4-5 kartonów średniej wielkości. Zdarzało się też, że powód odbierał przeterminowane towary bezpośrednio ze sklepu.

Dowód: zeznania powoda na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08–00:38:49), zeznania prezesa zarządu pozwanej J. D. na rozprawie dnia 7 04 2016 roku (czas 00:38:49-01:01:09), zeznania świadków na rozprawie dnia 24 03 2016 roku: E. M. (czas 00:24:21–00:32:35), S. Z. (czas 00:40:56–00:46:12).

W dniu 13 sierpnia 2015 roku miało miejsce zdarzenie w czasie, którego, przed siedzibą pozwanej, powód fotografował samochód prezesa zarządu parkujący w tym miejscu. Prezes pozwanej przebywał wówczas na urlopie za granicą. Powód chciał mieć dowód, że prezes na urlopie użytkował samochód służbowy. Na zwróconą uwagę powód zaprzestał fotografowania i po rozmowie z J. K., w której wyjaśnił przyczyny swojego postępowania, odszedł z miejsca zdarzenia.

Dowód: zeznania powoda w charakterze strony na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08–00:38:49), zeznania świadka J. K. na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:46:12–00:54:06), notatka J. K. k. 41 akt.

W październiku 2015 roku powód roznosił do placówek handlowych pozwanej pismo przygotowane przez R. B. jako Przewodniczącą koła (...), dotyczące wyjaśnienia okoliczności związanych z imprezą integracyjną pracowników sklepu nr (...), która odbyła się w (...) w M.. W piśmie tym chodziło o wyjaśnienie, dlaczego w imprezie tej uczestniczyli pracownicy tylko jednego sklepu i w jaki sposób zostały sfinansowane jej koszty. Powód występował także z pismami do zarządu pozwanej dotyczącymi uzyskiwania różnych informacji, wglądu do protokołów, wyjaśnienia różnych okoliczności dotyczących funkcjonowania Spółdzielni.

W marcu roku 2016 powód uczestniczył w pikiecie członków (...) w sprawie zwolnienia z pracy R. B.. Rozdawał wówczas ulotki.

Dowód: pismo z dnia 8 10 2015 roku k. 97, zeznania powoda na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08–00:38:49), zeznania prezesa zarządu pozwanej J. D. na rozprawie dnia 7 04 2016 roku (czas 00:38:49–01:01:09), zeznania świadków na rozprawie dnia 24 03 2016 roku: E. M. (czas 00:24:21–00:32:35), B. S. (czas 00:32:34–00:40:56), protokół Rady Nadzorczej z dnia 24 09 2015 roku k.34-35 akt.

Pismem z dnia 21 września 2015 roku zarząd pozwanej wniósł o wykluczenie powoda z członkostwa, wskazując w uzasadnieniu, iż powód świadomie działał na szkodę spółdzielni, to jest wspólnie z R. B. dokonywał zaboru towarów ze sklepu, w którym pełniła ona funkcję kierowniczą oraz szkalował dobre imię spółdzielni i członków organów spółdzielni.

Dowód: pismo z dnia 21 09 2015 roku k. 106 akt.

W dniu 24 września 2015 roku Rada Nadzorcza pozwanej podjęła uchwałę nr (...) w sprawie wykluczenia z członkostwa mocą, której wykluczono powoda z członkostwa spółdzielni. W uzasadnieniu wskazano, iż przyczyną wykluczenia jest świadome działanie na szkodę spółdzielni polegające na wspólnym z R. B. zaborze towarów ze sklepu, w którym pełniła ona funkcję kierowniczą oraz szkalowanie dobrego imienia Spółdzielni oraz członków jej organów. Tym samym powtórzono uzasadnienie wniosku zarządu o wykluczenie powoda.

Sprawa wykluczenia powoda i R. B. była ujęta w porządku obrad. Za uchwałą głosowało pięciu członków Rady, jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Powód nie został zawiadomiony o terminie posiedzenia w związku, z czym nie był obecny i nie miał możliwości wypowiedzenia się w swojej sprawie.

Dowód: uchwała nr (...) z dnia 24 09 2015 roku k. 8, 29, protokół nr (...) k. 30-38, zeznania powoda na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08–00:38:49), zeznania prezesa zarządu pozwanej J. D. na rozprawie dnia 7 04 2016 roku (czas 00:38:49–01:01:09).

Zawiadomienie o podjęciu uchwały nr (...) z dnia 24 września 2015 roku wraz z uzasadnieniem doręczono powodowi pismem z dnia 28 września 2015 roku, które powód odebrał w dniu 6 października 2015 roku.

Dowód: pismo z dnia 28 09 2015 roku k.7, 39, potwierdzenie odbioru k. 98-98v, przesłuchanie powoda na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08 – 00:38:49).

Zgodnie z postanowieniem par. 11 pkt. 2 statutu pozwanej członek spółdzielni ma prawo, m. in. otrzymania odpisu statutu i regulaminu, zaznajamiania się z uchwałami organów spółdzielni, protokołami obrad organów spółdzielni, protokołami lustracji, rocznymi sprawozdaniami finansowymi, umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami

trzecimi. Zaznajomienie to polega na prawie wglądu w dokumenty spółdzielni, z których może robić notatki i odpisy we własnym zakresie, przy czym prawo to nie umożliwia wydania członkowi kserokopii tych dokumentów.

Zgodnie z postanowieniem par. 15 pkt. 1 i 2 statutu pozwanej, wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami, a w szczególności wykluczenie może nastąpić, gdy członek świadomie działa na szkodę spółdzielni lub wbrew jej interesom, uporczywie narusza postanowienia statutu, regulaminów i innych uchwał organów spółdzielni, uporczywie uchyla się od wykonania istotnych zobowiązań wobec spółdzielni, prowadzi działalność konkurencyjną względem spółdzielni lub został prawomocnym wyrokiem sądu pozbawiony praw publicznych.

Zgodnie z postanowieniem par. 31 pkt. 1 statutu, Rada Nadzorcza wybierana jest w składzie 5-7 członków spółdzielni przez Zebranie Przedstawicieli w głosowaniu tajnym zwykłą większością głosów, przy czym ilość członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie, które dokonuje wyboru członków Rady na daną kadencję. Zgodnie zaś z postanowieniem par. 32 pkt. 1 statutu oraz par. 4 pkt. 3 Regulaminu Rady Nadzorczej, uchwałę w przedmiocie wykluczenia lub wykreślenia członka spółdzielni podejmuje Rada Nadzorcza w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przy udziale, co najmniej połowy jej członków, w tym Przewodniczącego i jego zastępcy.

Stosownie do treści postanowienia par. 10 pkt. 3 Regulaminu Rady Nadzorczej pozwanej, jeżeli w porządku obrad Rady Nadzorczej znajduje się sprawa dotycząca wykluczenia lub wykreślenia członka ze spółdzielni, o czasie i miejscu posiedzenia Rady, która ma podjąć decyzję w tej sprawie, zawiadamia się zainteresowanego członka spółdzielni, co najmniej na 7 dni przed terminem posiedzenia z podaniem informacji o prawie członka do składania wyjaśnień. Jednakże, jeżeli zainteresowany członek, prawidłowo zawiadomiony o terminie posiedzenia, nie przybędzie na posiedzenie, Rada rozpatrzy sprawę bez jego udziału.

Stosownie zaś do treści postanowienia par. 18 pkt. 1 statutu, Rada Nadzorcza ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały, przy czym uzasadnienie powinno w szczególności przedstawić motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Zgodnie z pkt. 2 tego paragrafu, członek może zaskarżyć uchwałę Rady Nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem.

Dowód: statut pozwanej k. 48-77, regulamin Rady Nadzorczej k. 42-47 akt.

W listopadzie lub w grudniu 2015 roku pozwana zawiadomiła Prokuraturę Rejonową w (...) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez R. B. polegającego na zaborze towarów przeterminowanych, niegospodarności oraz błędnym wprowadzaniu towarów i zamienianiu ich w grupach.

Przeciwko powodowi nie było i nie jest prowadzone jakiegokolwiek postępowanie karne związane z zarzutami stanowiącymi uzasadnienie zaskarżonej uchwały.

Dowód: przesłuchanie prezesa zarządu pozwanej J. D. na rozprawie dnia 7 04 2016 roku (czas 00:38:59–00:59:51), przesłuchanie powoda na rozprawie dnia 24 03 2016 roku (czas 00:05:20–00:14:42) oraz dnia 7 04 2016 roku (czas 00:07:08–00:38:49).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych złożonych do akt przez strony, zeznań stron oraz zeznań świadków E. M., B. S., S. Z. oraz J. K..

Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne. Nie budziły one bowiem wątpliwości Sądu i nie były kwestionowane przez żadną ze stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników. Dowód z dokumentów przeprowadzono na rozprawie w dniu 7 kwietnia 2016 roku.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków E. M., B. S., S. Z. i J. K. przesłuchanych na rozprawie dnia 24 marca 2016 roku.

Na podstawie zeznań świadka E. M. ustalono jednak jedynie praktykę postępowania z towarami przeterminowanymi w sklepie kierowanym przez R. B. do roku 2009. Stało się tak z uwagi na przerwę w zatrudnieniu świadka w okresie od 2009 roku do grudnia 2015 roku.

Na podstawie zeznań świadka B. S. ustalono jedynie okoliczności dotyczące roznoszenia przez powoda pism w sprawie spotkania integracyjnego pracowników sklepu (...)w (...) w M. datowanych na październik 2015 roku. Świadek bowiem nie pracowała nigdy z R. B. w jednym sklepie i nie miała wiedzy dotyczącej jej postępowania z towarami przeterminowanymi.

Na podstawie zeznań świadka S. Z. ustalono okoliczności dotyczące kilkakrotnego przewiezienia przez świadka do miejsca zamieszkania powoda, w roku 2014, kartonów z towarem ze sklepu kierowanego przez R. B.. Świadek ten, nie będący pracownikiem pozwanej nie miał wiedzy dotyczącej postępowania z towarami przeterminowanymi.

Na podstawie zeznań świadka J. K. ustalono okoliczności dotyczące fotografowania przez powoda samochodu prywatnego prezesa pozwanej stojącego przed siedzibą pozwanej w czasie, gdy prezes przebywał na urlopie.

Wszystkie zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne jako zgodne z zasadami doświadczenia życiowego oraz z zeznaniami stron.

Na podstawie zeznań powoda ustalono okoliczności dotyczące pozyskiwania przez powoda i R. B. towarów przeterminowanych, ich przywożenia do miejsca zamieszkania powoda oraz korzystania przez powoda z praw członka pozwanej i dążenia do wyjaśnienia działań pozwanej mogących zostać uznane za naruszające interesy członków spółdzielni, a także zdarzenia z 13 sierpnia 2015 roku. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż korespondowały one z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.

Na podstawie zeznań prezesa pozwanej J. D. ustalono okoliczności dotyczące przebiegu posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 24 września 2015 roku i nieobecności na nim powoda oraz okoliczności dotyczące składania przez powoda pism i domagania się uzyskiwania od pozwanej różnych informacji. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne jako zbieżne z zeznaniami powoda i zgromadzonymi dokumentami. Jednakże Sąd zważył, iż w dużej części nie dotyczyły one powoda i jego działań, lecz działań R. B.. Ponadto, zeznania te w części dotyczącej powoda obejmowały także okres już po podjęciu zaskarżonej uchwały, w związku, z czym, w tym zakresie, były nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Roszczenie powoda jest zasadne. Istota sporu w tej sprawie sprowadzała się do oceny, czy rzeczywiście zaistniały okoliczności wskazane w uzasadnieniu uchwały z dnia 24 września 2015 roku, a jeśli tak, to czy uzasadniały wykluczenie powoda spośród członków pozwanej, to jest czy działania powoda mogły być kwalifikowane jako podjęte z winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa powoda, uniemożliwiające jego dalsze pozostawanie w spółdzielni, nie dające pogodzić się z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 lutego 2012 roku, sygn. IACa1415/11).

W pierwszej kolejności oceny wymaga zachowanie przez powoda terminu do wywiedzenia powództwa w tej sprawie. Zgodnie bowiem z przepisem art. 24 par. 6 ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze, która to regulacja została powtórzona w przepisie par. 18 ust. 2 pkt. 2 statutu pozwanej, powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni w sprawie wykluczenia lub wykreślenia członka spółdzielni powinno być wniesione w ciągu 6 tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem. Jak wynika z poczynionych ustaleń Rada Nadzorcza pozwanej podjęła zaskarżoną uchwałę w dniu 24 września 2015 roku, a odpis pisma zawiadamiającego o podjęciu uchwały i odpis uchwały został doręczony powodowi w dniu 6 października 2015 roku. Natomiast pozew w tej sprawie został złożony w dniu 30 października 2015 roku (koperta k. 21). Zatem pozew został wniesiony przed upływem sześciotygodniowego terminu do zaskarżenia uchwały, przy czym powód nie miał obowiązku wyczerpania postępowania wewnątrzspółdzielczego (art. 24 par. 6 pkt. 1 ustawy).

Zgodnie z przepisem art. 24 ustawy Prawo spółdzielcze, spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka (par. 1). Wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia (par. 2). Zgodnie zaś z postanowieniami par. 15 pkt. 1 i 2 statutu pozwanej, wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami, a w szczególności wykluczenie może nastąpić, gdy członek świadomie działa na szkodę spółdzielni lub wbrew jej interesom, uporczywie narusza postanowienia statutu, regulaminów i innych uchwał organów spółdzielni, uporczywie uchyla się od wykonania istotnych zobowiązań wobec spółdzielni, prowadzi działalność konkurencyjną względem spółdzielni lub został prawomocnym wyrokiem sądu pozbawiony praw publicznych. Wylczenie to jest więc przykładowe i nie zawiera zamkniętego katalogu przyczyn wykluczenia.

Zgodnie z postanowieniem par. 32 pkt. 1 lit. i statutu oraz postanowieniami par. 8 ust. 1 i par. 4 pkt. 10 Regulaminu Rady Nadzorczej, uchwałę w przedmiocie wykluczenia lub wykreślenia członka spółdzielni podejmuje Rada w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przy udziale, co najmniej połowy jej członków, w tym Przewodniczącego i jego zastępcy.

Stosownie zaś do treści par. 10 pkt. 3 Regulaminu, jeżeli w porządku obrad Rady Nadzorczej znajduje się sprawa dotycząca wykluczenia lub wykreślenia członka ze spółdzielni, o czasie i miejscu posiedzenia Rady, która ma podjąć decyzję w tej sprawie, zawiadamia się zainteresowanego członka spółdzielni, co najmniej na 7 dni przed terminem posiedzenia z podaniem informacji o prawie członka do składania wyjaśnień jednakże, jeżeli zainteresowany członek, prawidłowo zawiadomiony o terminie posiedzenia, nie przybędzie na posiedzenie, Rada rozpatrzy sprawę bez jego udziału. Regulacja ta odpowiada dyspozycji art. 24 par. 4 ustawy Prawo spółdzielcze stanowiącego, że organ, do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia lub wykreślenia ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni. Regulacja ta nie jest jednak powtórzona w statucie pozwanej.

Stosownie do treści par. 18 pkt. 1 statutu, Rada Nadzorcza ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały, przy czym uzasadnienie powinno w szczególności przedstawić motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Postanowienie to stanowi powtórzenie regulacji zawartej w przepisie art. 24 par. 5 ustawy.

W zaskarżonej uchwale wskazano, że przyczynami wykluczenia powoda jest świadome działanie na szkodę spółdzielni polegające na:

1. wspólnym z Panią R. B. zaborze towarów ze sklepu, w którym pełniła ona funkcje kierowniczą;
2. szkalowanie dobrego imienia Spółdzielni oraz członków organów Spółdzielni.

W tym miejscu wskazać należy, że takie sformułowanie uzasadnienia uchwały, bardzo lakoniczne i ocenna, trudno uznać za przedstawienie motywów podjęcia takiej uchwały. Jest to w istocie konkluzja bez odniesienia do konkretnych zachowań powoda. Nie pozwala ona na zweryfikowanie prawidłowości dokonania takiej oceny tylko w oparciu o treść uchwały.

Zgodnie z jednoznacznym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, Sąd w postępowaniu o uchylenie uchwały organu spółdzielni w przedmiocie wykluczenia członka nie może badać, czy istniały jeszcze inne przyczyny niepowołane w uchwale o wykluczeniu, które mogłyby ewentualnie uzasadniać wykluczenie członka spółdzielni. Rola sądu w tym postępowaniu polega bowiem nie na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy konkretne przyczyny podane w uchwale o wykluczeniu istniały i czy wykluczenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu (por.

wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2014 roku, VIACa1700/13, Lex 1444924; wyrok SN z dnia 5 września 2002 roku, IICKN916/00, Lex56897). Nie jest dopuszczalne formułowanie w toku postępowania sądowego innych zarzutów odnośnie zachowań powoda, niż wymienione w zaskarżonej uchwale.

Dlatego, nie miały żadnego znaczenia dla oceny zachowań powoda i rozstrzygnięcia sprawy fakty dotyczące zachowania powoda po dniu 24 września 2015 roku. Nie miały więc znaczenia dla rozstrzygnięcia podnoszone przez pozwaną okoliczności dotyczące roznoszenia przez powoda pisma z dnia 8 października 2015 roku (k. 97), organizacji pikiety przed siedzibą pozwanej w roku 2016, czy podnoszone przez J. D. w jego zeznaniach okoliczności dotyczące przebywania powoda i R. B. na klatce schodowej domu, w którym on mieszka, czy też jeżdżenia przez powoda za samochodem prezesa w dniu 30 października 2015 roku.

Podstawy wykluczenia członka ze spółdzielni wymieniono w przepisie art. 24 par. 2 Prawa spółdzielczego, jak też w postanowieniach par. 15 ust. 1 i 2 statutu pozwanej. Chodziło tutaj o zachowania z winy umyślnej lub cechujące się rażącym niedbalstwem, uniemożliwiające dalsze jego pozostawanie w spółdzielni. Racjonalny ustawodawca w tym zakresie odniósł się do szczególnie negatywnych i świadomych działań członka (wina umyślna i wprawdzie nieumyślna ale charakteryzująca się rażącymi zachowaniami) zmierzających do celowego szkodliwego oddziaływania na spółdzielnię. Postanowienia statutu uszczegółowiły przyczyny wykluczenia, ale wyliczenie to jest przykładowe.

W treści zaskarżonej uchwały podano jako przyczyny wykluczenia powoda z członkostwa świadome (a więc z winy umyślnej) działanie na szkodę Spółdzielni polegające na wspólnym z R. B. zaborze towarów ze sklepu, w którym pełniła ona funkcję kierowniczą oraz szkalowanie dobrego imienia Spółdzielni oraz członków jej organów.

Zdaniem Sądu, nie było merytorycznego uzasadnienia dla wykluczenia powoda ze Spółdzielni.

Przedstawione przez pozwaną dowody nie pozwalają na przypisanie powodowi zachowań polegających na wspólnym z R. B. zaborze mienia pozwanej z kierowanego przez nią sklepu. Przeciwno twierdzeniu pozwanej świadczy chociażby to, że wobec powoda nie toczyło się i nie jest prowadzone żadne postępowanie karne, a pozwana dopiero w listopadzie lub grudniu 2015 roku zawiadomiła prokuraturę o możliwości popełnienia przestępstwa przez R. B. i tylko przeciwko niej wystawiła notę obciążeniową. W sprawie tej nie zapadł żaden wyrok skazujący. Z zeznań świadka E. M. wynikała jedynie praktyka postępowania z towarami przeterminowanymi w sklepach kierowanych przez R. B., ale tylko do 2009 roku. Później świadek z nią nie pracował. Z zeznań tych nie wynika jakiegokolwiek nieprawidłowe działanie powoda w tym zakresie. Z zeznań świadka S. Z. wynika jedynie, że kilkakrotnie przywoził do miejsca zamieszkania powoda kartony ze sklepu (w sumie 4-5 sztuk). Nie wiedział on jednak jak towar ten był rozliczany. Zauważyć przy tym należy, że okoliczności wskazywane przez pozwaną mogą ewentualnie stanowić podstawę do wykluczenia R. B. ze spółdzielni, lecz nie są dostateczną podstawą do wykluczenia z członkostwa w spółdzielni powoda.

Nie jest również zasadny zarzut szkalowania przez powoda dobrego imienia Spółdzielni oraz członków jej organów. Występowanie przez powoda z pismami do zarządu pozwanej dotyczącymi uzyskiwania informacji, wglądu do dokumentów, jak również jednorazowe zdarzenie polegające na fotografowaniu w dniu 13 sierpnia 2015 roku samochodu prezesa zarządu pozwanej, nie mogą być żadną miarą uznane za szkalowanie organów oraz dobrego imienia spółdzielni.

Zwrot "szkalowanie" ma charakter ocenny i wskazuje na wyjątkowe nasilenie złej woli. W ocenie Sądu, trudno uznać, by dociekliwość powoda w zakresie kontroli działań pozwanej, zgodna zresztą ze statutowymi uprawnieniami członka Spółdzielni, mogła być potraktowana jako zawinione działanie na szkodę spółdzielni. Trudno też przyjąć, by nie dawało się to pogodzić z interesami pozwanej, która powinna być zarządzana racjonalnie, zgodnie z interesem jej członków i Spółdzielni jako całości. Przeciwnie, takie postępowanie powoda świadczy o zapobiegliwości powoda w dbaniu o praworządne działanie spółdzielni, do której należał. Takie działania z pewnością mieściły się w granicach dozwolonej krytyki, kontroli i nie miało na celu pogorszenia wizerunku samej pozwanej jako osoby prawnej (por. uzasadnienie wyroku Sadu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 września 2014 roku, IACa387/14, Lex 1511694). Wskazać przy tym należy, że pozwana powoływała się na jedno zdarzenie – z dnia 13 sierpnia 2015 roku, gdyż inne wskazywane przez nią okoliczności miały miejsce już po podjęciu zaskarżonej uchwały. Nawet przyjmując, jak to twierdzi świadek J. K., że

powód niecenzuralnie wyraził się o osobie prezesa pozwanej, nie można takiego zachowania uznać za szkalowanie, czy też zachowanie na tyle rażące, że uzasadniające zastosowanie tak drastycznego środka jak wykluczenie ze spółdzielni. Zachowanie powoda miało bowiem pewien kontekst, chciał on wykazać, że prezes pozwanej używał w czasie urlopu, a więc dla celów prywatnych, służbowego samochodu. Trudno to uznać za działanie na szkodę pozwanej Spółdzielni.

Wykluczenie ze spółdzielni może nastąpić jedynie w przypadku, gdy konkretne, zawinione zachowanie członka spółdzielni powoduje, że jego dalsze pozostawanie w spółdzielni, będzie nie do pogodzenia z postanowieniami statutu, zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami. Zatem, naturalne spory pomiędzy członkami spółdzielni a członkami organów spółdzielni nie mogą być rozwiązywane poprzez wykluczenie niektórych spierających się osób na mocy art. 24 par. 2 Prawa spółdzielczego. Skorzystanie z mechanizmów kontrolnych, którymi dysponują organy ścigania czy inne instytucje, nie może zostać zakwalifikowane jako zawinione działanie, nie dające się pogodzić z postanowieniami statutu i dobrymi obyczajami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2006 roku, IACa158/06, Lex 217195 i z dnia 11 stycznia 2006 roku, IACa1609/05, Lex 189371). Krytyka działalności władz stanowi nie tylko prawo, ale także obowiązek każdego z członków spółdzielni, a trzeba podkreślić, iż wykluczenie ze spółdzielni jest środkiem o charakterze wyjątkowym, gdyż godzi w prawo członka do pozostawania ze spółdzielnią w stosunku członkostwa (por. wyrok SN z dnia 8 maja 2000 roku, VCKN456/00, Lex532153). Ocena zasadności wykluczenia powinna być dokonana w płaszczyźnie zawinionego działania członka, które wskazuje na ujemną jego postawę wobec samej spółdzielni, godzącą w istotę stosunku spółdzielczego i nie dającą się pogodzić z celem i zadaniami spółdzielczości. Przy czym owe przesłanki wykluczenia z uwagi na ich daleko idące konsekwencje nie mogą być w żadnym razie interpretowane rozszerzająco. Ze względu na doniosłość praw związanych z członkostwem musi być traktowane jako środek ostateczny, a zachowanie członka winno charakteryzować się w takiej sytuacji znacznym ładunkiem złej woli (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 lutego 1996 roku, IACr16/96).

Zgodnie z przepisem art. 24 par. 6 pkt. 2 ustawy Prawo spółdzielcze, w przypadku odwołania od uchwały Rady Nadzorczej o wykluczeniu do Sądu przepisy art. 42 tej ustawy stosuje się odpowiednio. Zgodnie z przepisem art. 42 par. 3, uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Jak już wyżej wskazano powód nie został zawiadomiony o posiedzeniu Rady Nadzorczej, na którym podjęto zaskarżoną uchwałę i nie uczestniczył w tym posiedzeniu. Stało się tak mimo, że obowiązek zawiadomienia i wysłuchania wynika z przepisu art. 24 par. 4 ustawy i postanowienia par. 10 ust. 3 regulaminu Rady. Postanowienia takiego nie ma jednak w statucie pozwanej. Nie wyklucza to jednak oceny wadliwości podjętej uchwały w aspekcie formalnym. W tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r. (ICSK335/06, Lex507984) wyrażono pogląd, że podstawą żądania uchylenia uchwały walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) spółdzielni mogą być zarówno zarzuty merytoryczne, jak i formalne, te ostatnie jednak o tyle, o ile wadliwość miała lub mogła mieć wpływ na treść uchwały. Zdaniem Sądu, umożliwienie powodowi uczestnictwa w posiedzeniu Rady w dniu 24 września 2015 roku pozwoliłoby mu na ustosunkowanie się do postawionych zarzutów. Z protokołu tego posiedzenia wynika, że członkowie Rady wypowiadający się w tej sprawie nie odnosili zachowań powoda dotyczących uzyskania informacji i dokumentów Spółdzielni do jego praw statutowych. Nie odróżniali także zachowań R. B. i stawianych jej zarzutów od zachowań powoda, poprzestając na ogólnikowym twierdzeniu pełnomocnika pozwanej, że powód miał w tym udział. Trzeba przy tym mieć na uwadze, że nie zawiadamiając powoda o posiedzeniu Rady formalnie nie naruszono postanowień statutu skoro takiej regulacji w nim nie ma. Przy ocenie przesłanek stosowania przepisu art. 42 par. 3 ustawy należy mieć jednak na uwadze, że przepis ten ma być stosowany odpowiednio (art. 24 par. 6 pkt. 2). Oceniając prawidłowość podjęcia uchwały o wykluczeniu należy mieć więc na uwadze nie tylko regulacje statutowe lecz i te które zostały przyjęte przez spółdzielnię na podstawie statutu. Regulamin Rady został przyjęty na podstawie postanowienia par. 33 ust. 3 statutu. W tej sytuacji niezastosowanie się przez Radę do własnego Regulaminu i brak możliwości powoda udziału w jej posiedzeniu mogły mieć wpływ na treść zaskarżonej uchwały.

Dlatego, na podstawie przepisu art. 24 par. 2 ustawy Prawo spółdzielcze stosowanego, a contrario oraz art. 24 par. 6 pkt. 2 i art. 42 par. 3 ustawy, Sąd w punkcie I wyroku uchylił zaskarżoną uchwałę nr (...) Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 24 września 2015 roku o wykluczeniu powoda z grona członków spółdzielni.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisów art. 98 par. 1 kpc i art. 108 par. 1 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty te składają się: opłata od pozwu 200 zł. i koszty zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji 180 zł. oraz wydatki na koszty dojazdu pełnomocnika powoda do siedziby Sądu.

O wysokości kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie par. 5 i par. 2 ust. 1 oraz par. 10 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. - Dz. U. z 2013 roku, poz.490), uznając iż rodzaj i stopień zawłości sprawy o uchylenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni oraz nakład pracy zawodowego pełnomocnika nie uzasadniały przyznania wynagrodzenia w większym stopniu niż stawka minimalna to jest 180 zł. Pełnomocnik w złożonym spisie kosztów (k. 107) domagał się kwoty 1 000 zł., które to wynagrodzenie uznano za oczywiście zawyżone.

Ponadto, w spisie kosztów pełnomocnik powoda wskazał, iż poniósł koszty 2 przejazdów do siedziby Sądu na trasie (...) o łącznej długości 420 km w wysokości 351 zł, podając, iż używał w tym celu samochodu marki O. (...) z silnikiem benzynowym o pojemności skokowej (...) (rozprawa dnia 7 04 2016 roku, czas 01:01:52).

Obliczając należność pełnomocnika z tytułu zwrotu kosztów dojazdu, Sąd ustalił, iż rzeczywista odległość od kancelarii pełnomocnika do siedziby Sądu Okręgowego w Gdańsku wynosi 200 km w obie strony. Ustalił również Sąd, iż średnie spalanie dla wskazanego samochodu wynosi około 7-8 l/100 km, zaś cena 1l benzyny bezołowiowej (...) w dniu 24 marca 2016 roku wynosiła około 4,03 zł za 1 litr, zaś w dniu 7 kwietnia 2016 roku wynosiła 4,12 zł za 1 litr (tj. w dniach rozpraw).

Zatem, rzeczywisty koszt przejazdu pełnomocnika wskazanym przez niego samochodem osobowym na trasie (...) w obie strony w dniu 24 marca 2016 roku przedstawia się następująco: $8l/100\text{ km} \times 200\text{ km} = 16\text{ l} \times 4,03\text{ zł/l} = 64,48\text{ zł}$, zaś w dniu 7 kwietnia 2016 roku: $8l/100\text{ km} \times 200\text{ km} = 16\text{ l} \times 4,12\text{ zł/l} = 65,92\text{ zł}$, co po zsumowaniu dało kwotę 130,40 zł, którą to kwotę Sąd w konsekwencji zasądził od pozwanej na rzecz powoda tytułem zwrotu wydatków w sprawie.